

SEVGİLİ ANNE – BABALAR
BAŞARISIZ ÇOCUK YOKTUR

Evet. Gerçekten başarısız çocuk yoktur. Önemli olan çocuğumuzun hangi yollardan başarılı olabileceğini bilmektir.

Gelin, uzmanların “DEĞİŞEN DÜNYADA YAŞAMA VE DEĞİŞİMLERE UYUM SAĞLAMAK AMACIYLA HER İNSANDA KENDİNE ÖZGÜ YETENEK VE BECERİLERİN BÜTÜNÜ” olarak tanımladığı ZEKÂ türlerini tanıyalım ki böylece çocuğumuzun hangi yollardan başarılı olabileceğini bilelim.

A - Sözel – Dil Zekâsı:

Değişik kültürlerde yaşayan insan, dil kullanma becerisine sahiptir. Dil zekâsı, ‘Sözcükleri hem sözlü hem de yazılı olarak etkili biçimde kullanma becerisi’ olarak açıklanıyor. Sözlü olarak öykü anlatan, sunuculuk yapan ve politikacı olan kişilerle şair, oyun yazarı, editör, gazeteci gibi dil zekâsını sergileyenler bu grupta yer alıyor.

6 Aşamada Tanıyın

1. Hikâyeler anlatır, espriler yapar, olaylar uydurur.
2. Hafızası iyidir.
3. Kelime oyunlarından hoşlanır.
4. Okumayı yazmayı sever.
5. Yaşına göre sözcük dağarcığı zengindir.
6. Sözsözsel iletişimi iyidir.

Kitaplarla Geliştirin

- Eğer Çocuklarınız konuşmayı seviyorsa onları size hikâye okumaları için cesaretlendirin. Hikâyeyi oynamalarını, hikâyeyi tutkuyla anlatmalarını ve değişik karakterleri konuştururken farklı sesler kullanmalarını sağlayın.
- Çocuğunuzla sık sık kütüphaneye gidin, gazete ve dergilere abone olmasını teşvik edin.
- Kelime oyunları oynayın.
- Günlük okuma saatleri planlayın.
- Hızlı okuma kurslarına katılın.
- Okuma etkinlikleri düzenleyin.
- Günlük tutun.
- Şiir kasetleri dinleyin.
- Sevdiğiniz şiir ve sözleri ezberleyin.
- Öğrendiğiniz yeni kelimeleri günlük yaşamınızda kullanın.
- İzlediğiniz bir film ya da başınızdan geçen herhangi bir öğretici olaydan sonra öğrendiklerinizi yazın. Tüm bunları yapması için çocuğunuzun da teşvik edin.

B - Mantıksal – Matematiksel Zekâ:

Bu zekâ türü güçlü olanlar, nesnelere belli kategorilere ayırarak, olaylar arasında mantıksal ilişkiler kurarak, nesnelere belli özelliklerini niceliksel olarak sayısallaştırarak ve hesaplayarak, olaylar arasındaki birtakım soyut ilişkiler üzerinde kafa yorarak en iyi öğrenirler.

6 Temel Özellik

Matematik zekâsına sahip kişiler;

1. Herhangi bir şeyin nasıl çalıştığını sorgular.
2. Aklından hesabı çabuk yapar.
3. Matematik etkinliklerini sever.
4. Strateji oyunlarını sever.
5. Mantık oyunlarına, yapbozlara meraklıdır.

6. Üst düzey düşünce becerilerini kullanır.

Geliştirmek Elinizde

- Eğer çocuğunuz size devamlı ne kadar çok şey bildiğini kanıtlamaya çalışıyorsa (örneğin, ‘biliyorum anne’, ‘bırak da ben yapayım’) diyorsa, onların bir şeyleri çözmelerine ve bu içgüdülerini beslemelerine izin verin.
- Yanlış yaptıklarında, onlarla dalga geçmeyin, neden yanlış yaptıklarını açıklayın.
- Düşüncelerini motive edin ve yaptıkları şey üzerinde tekrar düşünmeleri için onları cesaretlendirin.
- Dama, satranç, tavla gibi oyunları oynatın, bulmaca çözmeleri için cesaretlendirin.
- Bir matematik, satranç kulübü ya da başka bir problem çözme ve eleştirel düşünme aktivitesine katın.
- Mantık oyunları oynayın.
- Bir teleskop veya mikroskop alarak birlikte gözlemler yapın.
- Günlük işlerde yaşamın bir bölümü olan matematiği keşfetmesini sağlayın. Örneğin; Apartmanda kaç merdiven çıkıyor? Gün içinde kaç insanla görüşüyor? Eve başka kaç yoldan gidebilir? gibi

C - Müzik Zekâsı:

Bu zekâ, duyguların aktarımında müziği araç olarak kullanan insanların sahip olduğu müzikal gücü gösteriyor. Bu kişilerde ritim, melodi, perde duyarlılığı bulunuyor. Enstrüman çalma, söylenen şarkının benzerini bulma gibi yetenekleri kapsıyor.

Müziksel zekâ, seslere, melodilere karşı duyarlılık gösterebilme yeteneğidir. Ritmik ve tonal kavramları tanıma ve kullanma, çevreden gelen seslere ve müzik aletlerine karşı duyarlılık kapasitelerini içeriyor. Bazı bilim adamları müziksel zekânın müzik ve ritimden ibaret olmadığı aslında işitsel-titreşimsel zekâ olarak adlandırılması gerektiğini belirtiyor. Ses ve titreşimler ister doğal olsun isterse insanların yarattığı ortamlardan gelenler, makineler, enstrümanlar ya da korolar olsun bu zekâ, tüm ses ve titreşim dünyasıyla ilgili.

6 Temel Özelliği

1. Şarkı söylemekten hoşlanır.
2. El ve ayağıyla ritim tempo tutar.
3. Şarkı sözlerini kolaylıkla ezberleyebilir.
4. Farklı seslerle ilgilenir.
5. Bir enstrüman çalma konusunda ilgilidir.
6. Müzik dinlemekten hoşlanır.

Nasıl Gelişir?

- Çocuğunuzun bir enstrüman çalmaya yönlendirin.
- Onunla birlikte konser gibi etkinliklere katılın.
- Ailece şarkı söyleyin.
- Çocuğunuzun sevdiği sanatçıların albümlerini edinmesine destek olun.

D - Görsel – Uzamsal Zekâ:

Görsel zekâdaki yeteneğimiz, üç boyutlu bir nesnenin şekil ve görüntüsünü ne kadar hayal edebildiğimizle ilgili. Görsel düşünme, kendini şekil ve grafiklerle ifade etme, çizme, boyama, şekil verme gibi davranışları kapsıyor. Beyin, sözcüklere ulaşmadan önce imaj ve resimlerle düşünür. Görsel zekânın dili; renkler, şekiller, desenler, dokular, imajlar, resimler ve diğer görsel sembollerdir.

6 Temel Özelliği

1. Bir görüntüyü zihninde canlandırabilir.
2. Harita, çizelge ve şemaları rahatlıkla okur.
3. Yaşıtlarından daha hayalcidir.
4. Görsel gösterimleri sever.
5. Okurken kelimelerden çok resimlerden öğrenir.
6. Dalgın bir şekilde resim çizer.

Geliştirmek Elinizde

Çocuklarınızın görsel zekâsını geliştirmek için çeşit çeşit renklerde farklı farklı kalemler alın. Grafik, el sanatları, tasarım, resim kurslarına teşvik edin. Çocuğunuzla fotoğraf çekin, müze gezin, sinema ve tiyatroya gidin.

E - Kişisel – İçsel Zekâ :

Bireylerin kendini duyma ve anlamasıyla ilgili bilişsel yeteneğini ifade ediyor. Kim olduğumuzu, hangi duygularımızı neden hissettiğimizi düşünmemiz kişisel zekâmızla ilgili bir durum. Bu zekâsı yüksek bireyler kendini tanıma, güvenme, disiplinli olma, hedeflerini belirleme ve kişisel problemlerini çözme becerisini gösteriyor.

Kişisel zekâ kendimiz hakkındaki duygu ve düşünceleri şekillendirebilme, yaşamı sürdürebilme ve düzenleme, yaşadıklarımızdan öğrendiklerimizle hayat felsefemizi oluşturabilme, yaşamımızı bu doğrultuda planlama, kişisel istek ve hayallerimizi oluşturabilme becerisidir. Kişisel zekâ insanın kendisine olan bakışı, kendisi ile ilgili bilgileri değerlendirmede kullandığı zekâdır.

7 temel Özelliği

1. Yalnız kalmaktan hoşlanır.
2. Her yaşadıkları üzerinde çok fazla düşünür.
3. Kendi içlerinde bir değer ve anlayış sistemi oluşturur.
4. Duygu ve düşüncelerinin farkındadır.
5. Kendisini farklı tarzlarda ifade edebilir.
6. Yaşam felsefesini oluşturmaya yönelik arayış içindedir.
7. Yaşamında motivasyon kaynağı, hedefleridir.

Nasıl Gelişir?

- Kendisi için hedefleri nasıl koyacağını öğretmek, kişisel zekâsını geliştirin.
- Yapmak veya daha iyi olmak istediği konuların bir listesini yapın.
- Gelecekte sahip olmak istedikleri şeylerin, resimlerini kesmede yardım edin.

F - Doğa Zekâsı :

Doğa zekâsı; çoklu zekâ alanları için en son eklenen zekâ alanıdır. Bu zekâ 1995 yılında, doğadaki tüm canlıları tanıma, araştırma ve canlıların yaratılışları üzerine düşünme becerisi şeklinde tanımlanarak bir zeka alanı olarak kabul edildi. Doğa zekâsına sahip olanlar, doğadaki hemen her canlının yaşamına ilgi duyar. Farklı canlı türlerinin isimlerine karşı daha dikkatlidir, her türlü bitki ve hayvan türü hakkında pek çok bilgiye sahiptirler.

Açık havada olmayı, seyahat etmeyi, belgesel izlemeyi severken, doğa ve gezi dergilerini incelemekten hoşlanırlar, insanların yaradılışı üzerinde düşünürler.

Bu tür zekâ, bitkileri, mineralleri, hayvanları, dünyayı, dağları, denizleri, mevsimleri tanıma ve sınıflandırma yeteneği olarak belirtiliyor. Bu zekâ türünde gelişmiş olanlar, izcilik – dağcılık yapmaktan, jeolojiden, astronomiden, doğa tarihi müzeleri ile ulusal parkları ve hayvanat bahçelerini gezmekten, balık tutmaktan hoşlanıyor.

5 Temel Özelliği

1. Doğadaki hemen her canlının yaşamına ilgi duyar.

2. Farklı canlı türlerine ve isimlerine karşı çok dikkatlidir.
3. Zooloji, botanik, tıp, fotoğrafçılık gibi alanlara ilgi duyar.
4. Doğa ve insanın birbirine etkisiyle ilgilenir.
5. Seyahat etmeyi, belgeseller izlemeyi sever, doğa ve gezi dergilerini incelemekten hoşlanır.

Nasıl Gelişir?

- Çocuklarınızı yaprak toplamaları, çevrenizdeki çiçek ve ağaç türlerini tanımaları için heveslendirin.
- Onlarla belgesel programları seyredin.

G - Bedensel – Kinestetik Zekâ :

Yaşadığımız fiziksel dünyayı fark etmemizin ve kavrayabilmemizin temelleri kinestetik zekâmıza bağlı. Yaşamımızda dış dünyada olup bitenleri gözleyerek, diğerlerinin hareketlerini taklit ederek, diğerleriyle etkileşim kurarak ve nesnelere dokunarak pek çok şey öğreniriz.

Bu zekâ alanı bireyin, spor faaliyetleri gibi tüm vücudunu kullanmasını gerektiren etkinliklerde kullanılıyor.

Bedensel öğrenciler bedenlerini hareket ettirerek ve ellerini kullanarak en iyi şekilde öğreniyorlar. Rol yapma, drama ve bütün spor alanları hoşlandıkları etkinlikler arasında bulunuyor. Bu öğrenciler sınıftaki duygusal tona daha fazla önem gösteriyor. Çünkü onların bedenlerine ve çevrelerine olan farkındalık seviyeleri çok yüksek.

5 Temel Özelliği

1. Bir veya birden fazla sporda başarılıdır.
2. Uzun süre oturunca kıpırdanır, elini ayağını sallar, vb.
3. Bir şeyleri parçalayıp tekrar birleştirmeyi sever.
4. Yeni şeyleri elleyleyerek tanır.
5. Kendini tiyatroya şekilde ifade etmekten hoşlanır.

Nasıl Tanırsınız?

Bedensel zekâ kişinin vücudunu ve hareketlerini kullanım biçimini ifade ediyor. Bedensel zekâsı yüksek kişiler spor hareketlerini, düzenli-ritmik oyunları kolayca uygulayabilirler.

Bedensel zekâsı yüksek kişilerde koordinasyon, denge, hız, el, bacak becerisi ve esneklik dikkat çekicidir. Balerinler, aktörler, sporcular, pandomim sanatçıları, cerrahlar, teknisyenler bunlara örnek gösterilebilir.

Nasıl Gelişir?

Birçok çocuk, spor yapmak ve oyun oynamak için zaten motive olmuş olduğundan bu zekâ, diğer zekâ türlerini geliştirmek için ‘fırsatlar penceresi’dir. Eğer çocuğunu bilgisayar oyunlarından zevk alıyorsa, dilsel zekâlarını geliştirmek için, oyunun kural ve strateji kitaplarını okumaları için cesaretlendirin.

Eğer çocuğunu futbol veya basketbol oynamak istiyorsa, sporun tarihini, çeşitli biyografileri okumalarını öğütleyin. Günlük gazeteleri okuyup favori sporcular hakkında size rapor vermelerini sağlayın. Ayrıca skorlar, rekorlar ve lig istatistiklerini öğrenirken mantıksal zekâları da geliştirecektir.

H – Sosyal – Bireylerarası Zekâ :

İletişim kurma, onları anlama ve davranışlarını yorumlama yeteneklerini kapsar. Sosyalleşme bu yetenek sayesinde olur. Politikacılar, liderler, psikologlar, öğretmenler, turizmciler bu yeteneklerini iyi kullanırlar.

Sosyal zekâsı gelişmiş olanlar moral, mizaç, güdüler ve eğilimleri fark eder ve ayrıştırabilir. Kişiler arası ilişkileri güçlü olanlara önemli özellikleri arasında, başkalarının duygularına, korkularına,

meraklarına ve inançlarına empati gösterme, yargılamadan dinleme ve performanslarını en üst düzeyde çıkarmalarında yardımcı olma isteği bulunur. Sosyal zekânın gelişmesi bir grupta işbirliği ve ekip ruhunun güçlenmesini sağlar.

7 Temel Özelliği

1. Yaşlılarının yanı sıra farklı yaş gruplarındaki insanlarla birlikte olmaktan da zevk alır.
2. Doğal bir lider olarak davranır.
3. Sorunları olan arkadaşlarına önerilerde bulunur.
4. Kulüplere, komitelere ve diğer organizasyonlara katılır.
5. Başka çocuklarla oynamayı sever.
6. Birden fazla yakın arkadaşı vardır.
7. Başkalarına ilgi gösterir.

Nasıl Gelişir?

Çocuğunuzun bu zekâ türünü geliştirmesi için başkalarıyla ilişkilerinde göstermesini beklediğiniz davranışları belirleyin ve evde bir sosyal, iletişimse zekâ beklentisi tablosu oluşturun. Bu zeka için çocuklarınıza model olmanız gerekli.